

Til: postmottak@nfd.dep.no

Fra: Norsk Bergindustri

Oslo, den 20.12.19

Områdegjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparat

Vi viser til Deres brev av 8 november 2019 hvor virksomheter og brukere inviteres til å vurdere rapportens innspill og de 27 anbefalinger spesielt.

Innledning:

Norsk Bergindustri er bransjeforeningen for hele den norske mineralnæringen. Sammen skaper våre medlemsbedrifter en trygg og bærekraftig bergindustri for fremtiden. Foreningen består av medlemsbedrifter som produserer pukk, grus og andre byggeråstoffer, malm og mineraler eller naturstein, samt leverandører av varer og tjenester til bransjen.

Vi støtter en gjennomgang av hvordan det næringsrettede virkemiddelapparatet kan legge til rette for mest mulig verdiskaping og lønnsomme arbeidsplasser innenfor bærekraftige rammer. For våre medlemmer oppleves dagens virkemiddelapparat som komplekst, fragmentert og derfor til dels utilgjengelig. Forenkling er viktig for kostnadseffektivitet, kvalitet og styrbarhet. Dette er også nødvendig for å gjøre virkemiddelapparatet mer brukervennlig. Prioritert for våre bransjer er bedre samordning av virkemiddelapparatet for næringen, tydeliggjøring av rolledeling og ansvar innenfor eksportrådgivning og økt satsning på næringsrettet forskning innenfor våre fagfelt.

Våre innspill:

Anbefalinger som omfatter departementenes og fylkeskommunenes eier- og oppdragsstyring:

3. Opprettelsen av en felles digital inngang til virkemiddelapparatet: Vi støtter opprettelsen av en felles digital inngang, gjerne via Altinn, som vil gjøre det lettere for virksomheter å finne frem i det offentlige virkemiddeltilbudet. Denne inngangen må kunne gi informasjon om tilgjengelige virkemidler med tilhørende søknadsprosesser. En sentral målsetting må være at virksomheter raskt kommer i kontakt med rett virkemiddelaktør i en søknadsprosess. Ved bruk av eksempler ("case") vil det bli enklere for brukerne å forholde seg til de krav som stilles. Det er viktig at brukere tidlig kan få en vurdering av støttemulighet for sitt prosjekt, slik at bedriften ikke bruker unødvendige ressurser på å søke midler de ikke kvalifiserer for.

Anbefalinger som innebærer strukturelle endringer:

6. Opprettelse av en ny eksportfinansieringsaktør basert på en konsolidering av GIEK og Eksportkreditt: Disse aktørene var sist gjenstand for en ekstern evaluering i 2017. Vi er åpen for en fusjon mellom GIEK og Eksportkreditt. Men vi ønsker ikke at dette innebærer dårligere rammebetingelser enn dagens tilbud, i form av eksempelvis dyrere lånebetingelser eller begrensninger på nåværende Eksportkredits markedslån i en fusjonert enhet. Våre medlemmer representerer kapitalintensiv industri, og disse er mindre attraktiv for bankene nå enn for få år siden. Vi støtter bedre rammebetingelser innen eksportfinansiering, men vi ønsker ikke strukturelle endringer som fører til dårligere tilbud for konkurranseutsatt og omstillingsekspontert industri

lokalisert i Norge. Vi vil imidlertid påpeke at følgende momenter bør hensyntas i en fremtidig konsolidering/fusjon:

- Et sterkere kompetansemiljø med tettere integrering av låne- og garantifunksjoner
- Enklere og mer oversiktlig tilbud til brukerne (søknadsprosesser, saksbehandlere)
- Tydeligere grensesnitt mot Innovasjon Norge
- Vær obs på ivaretagelse av nøkkelkompetanse ved en evt konsolidering/fusjon

8. Tydeliggjøring av rolledeling og ansvar innenfor eksportrådgivning for å konsolidere nøkkelkompetanse og redusere overlapp: Dagens eksportrådgivning har som formål å sikre at norske bedrifter får tilgang til, nødvendig innsikt og kompetanse som er nødvendig for å lykkes med eksport. Ansvar for virkemiddelapparatets samlede eksportrådgivning fremstår i dag som fragmentert og utydelig. Rådgivningen drives gjennom flere aktører. Apparatet har imidlertid ikke tilstrekkelig evnet å ta næringslivet "fra lokale initiativ til suksess internasjonalt". Vi ser frem til at skaleringsevnen internasjonalt blir bedret i pågående endringsprosess. Vi ønsker oss et mindre rigid, etterspørselsorientert virkemiddelapparat som bidrar med relevant assistanse for å tilrettelegge for økt eksportsalg. Våre medlemmer med internasjonalt skalerings-potensiale har ikke ressurser eller nødvendig oversikt til å tiltrekke seg denne kompetansen. Eksportvekst er en viktig målsetning for mange av våre medlemmer. Norsk Bergindustri etterspør derfor *verktøy (eksportvirkemiddel)* for bistand til markedsføring og kommunikasjon (i lokalsamfunn) ved etablering i utlandet. Slik eksportrealiserende rådgivning kan bidra til å være «døråpnere» for våre medlemmer i utlandet.

Evaluators foreslår at slike ordninger kan bygges rundt handelsattache ordningen ved ambassadene. Videre at Innovasjon Norge ivaretar henvisningsrollen og den koordinerende rollen for utekontorene opp mot brukerne. Vi forutsetter kompetente, lett tilgjengelige ressursmiljø. Endelig gjør vi oppmerksom på Sverige og Danmark har gått i tilsvarende retning, der egne aktører har et tydelig fokus på eksportfremme gjennom rådgivning, nettverk og ambassadene.

Endringer på virkemiddelnivå:

20. Økt SMB-fokus og redusert maksimalt fradrag for SkatteFUNN. Vi støtter forslaget til økt timesats til 700 kr (jf Statsbudsjettet 2020). Samtidig er vi kritiske til at grensen for maksimalt beregningsgrunnlag fra regjeringens side er senket til maks 25 mill kr (jf Statsbudsjettet 2020), da mange av våre medlemmer representerer kapitalintensive virksomheter innenfor bransjer som byggeråstoffer, naturstein, malm/industrimineraler. Veien fram til lønnsom og bærekraftig drift krever mye forskning og utvikling av ny grønn teknologi, hvor terskelen for å lykkes nå blir trangere med lavere grenser. Næringen er avhengig av et spleiselag med staten for å styrke utviklingsarbeidet i bedriftene. Vi anmoder om at maksimalt beregningsgrunnlag økes til 50 mill kroner igjen (egenutført og innkjøpt FOU).

23. *Endring av betingelsene rundt IPN-prosjektene (Innovasjonsprosjekter i næringslivet)*. Sett fra våre medlemmers ståsted er det sentralt at dette virkemiddel videreføres, da det gir incentiver til å investere i FoU som kan gi økt konkurransekraft, vekst og bærekraftig verdiskaping. For å gjøre virkemiddelet mer relevant for næringslivet bør ordningen ha en kontinuerlig søknadsvurdering. Dette støttes av Norsk Bergindustri, da det gjør ordningen mer relevant i forhold til næringslivets løpende/reelle behov.

Annet: Virkemidler til støtte og organisering av forskningsprogram

Som nevnt under "endringer på virkemiddelevelnivå" er vår bransje kapitalintensiv og representerer medlemmer med omfattende maskinparker og stadig fokus på teknologiutvikling. Våre medlemmer må få økte intensiver for å investere i en høyst nødvendig miljøomstilling. Norsk Bergindustri foreslår derfor et *offentlig finansiert forskningsprogram* der bransjen og relevante fagmiljøer (NTNU, NGU, SINTEF, NIVA, DNV-GL m.fl.) samarbeider om å utvikle teknologi og metoder for framtidens miljøvennlige mineralnæring, gjerne i regi av Norges Forskningsråd. Det er ønskelig med FoU-prosjekter særlig knyttet opp til gruvedrift, råstoffoptimalisering, prosessering og prosesskjemi, modellering og prosesser for farligere råstoff. Videre er det også aktuelt å inkludere FoU-prosjekt som omhandler redusert bruk av kjemikalier i prosessene/oppredningen.

Avsluttende ord:

Norsk Bergindustri ser fram til at dette arbeidet munner ut i et fremtidsrettet virkemiddelapparat som kan støtte opp under verdiskaping og arbeidsplasser innenfor bærende kraftige rammer. Vi bidrar gjerne hvis det er ønskelig å diskutere innspillene videre.

Med vennlig hilsen

Lars-Erik Sletner

Fagsjef for politikk og samfunn i Norsk Bergindustri

